

БІБЛІОГРАФІЧНІ НОТАТКИ

Лідія Мельник. *Музична журналістика: Теорія, історія, стратегії: На прикладі із щоденної преси Львова від початків до сьогодення*: Монографія. Львів: ЗУКЦ 2013. 384 с.

«Ця книга, – пише Авторка у Передмові – присвячена в першу чергу спробі поєднати елементи музикознавства як *знання про музику* із засадами журналістської творчості і має на меті представити загальний ландшафт музичної журналістики як важливої та невід’ємної сфери масових комунікацій. Упродовж століть ця сфера зазнавала трансформацій, переживала підйоми та спади, здобувала прихильників і опонентів. Загальні ракурси проблеми, термінологічну дефініцію, методологічні й теоретичні перспективи розглянені в першій книзі праці. Натомість друга присвячена історичному розвитку жанрів музичної журналістики. Особливість її в тому, що побудована вона на матеріалах виключно львівської щоденної преси трьох століть» (с. 17–18). Сторінки цієї другої «книги» наповнені розлогими цитатами і повними текстами про музику львівських газет, що значно розширює знання про музичну минувшину нашого міста.

Ігор Осташ. *Бонді або повернення Богдана Весоловського*. Київ: Дуліби 2013. 328 с.

Оповідь про життя і творчість одного з піонерів української естрадної музики Богдана Весоловського (1915–1971). Автор цікаво і на багатому джерельному матеріалі пише про родинні корені Весоловських, стрийську сторінку, львівське життя Бонді міжвоєнного часу та його формування як композитора розважальної музики, важкі мандри воєнного і повоєнного часу й еміграцію до Канади. Творчість композитора охоплює понад 100 пісень, які швидко ставали популярними завдяки мелодійності і ритміці популярних танців-шлягерів – танго, вальс, вальс-бостон. Особливо популярними стали пісні “Прийде ще час”, “Всі мої мрії”, “Як знайдеш ти когось”, “Не питай” та багато ін. У 80-х роках пісні Бонді знову звучали в Україні завдяки ансамблю “Львівське ретро”, творцем і керівником якого був талановитий музикант, композитор і музикознавець Олександр Зелінський. Пізніше він видав три збірки пісень Весоловського.

Видання супроводжують цікаві джерельні матеріали – листи Весоловського, спогади, автографи неопублікованих пісень, дискографія, велика кількість фотографій, а також списки телепередач і фільмів, архівних матеріалів і багатої літератури про славного Бонді.

Лілія Терещенко-Кайдан. *Ірмолої Гаврила Головні – унікальний пам’ятник української культури XVII–XVIII ст.*: Монографія / НАККМ Міністерства культури України. Київ 1912. 228 с.

В анотації Авторка пише, що Ірмолої Гаврила Головні є “взірцем” української музичної культури XVII–XVIII ст., що є, м’яко кажучи, великим перебільшенням. А на стор. 189 йдеться про *спрощення* мелодичних структур в цьому Ірмолої – то який же це «взірець»? Насправді ж ірмолої 2-ї половини XVIII ст. вже не відображають багатства XVII ст. Але пам’ятка безумовно має велику цінність як свідчення орієнтації провідних співаків Придворної капели в Петербурзі, в тому числі й «генерал-баса» Гаврила Головні, на українську рецепцію церковної монодії, а не на

російську. Натомість цінною є реконструкція біографії цього співака, який народився в столиці Гетьманщини Глухові 1806 року.

На жаль, у викладі матеріалу книги є дуже багато неточностей, помилок і звичайного незнання літургійного співу та ірмолойної практики (напр., на с. 107 – про три групи догматиків).

У назві книги неточність: українською правильно «пам'ятка», а не «пам'ятник» (в анотації *пам'ятка*). Дивно, що з трьох рецензентів книги жодний не є фахівцем з основного змісту книги – церковної монодії. Неточними є назви бібліотек, фондів, є помилки у написаннях прізвищ відомих музикознавців.

Jacek Cygan. *Kletzmer: Opowieść o życiu Leopolda Kozłowskiego*. Kraków – Budapest: W-wo Austeria 2010. 313 с.

Життя і творчість “останнього клезмера”, який народився 1918 року в містечку Перемишлянах на Львівщині. 1941 року закінчив Львівську державну консерваторію як п'яніст. Після війни опинився в Польщі і сьогодні проживає в Кракові. У вересні 2012 виступав зі своїм ансамблем на сцені Львівської філармонії. Автор багатьох єврейських пісень, що орієнтуються на стиль галицьких клезмерів; пише музику до фільмів, зокрема, Голлівуду; іноді запрошують і як артиста-музиканта єврейських гуртів (*Любов і війна, Список Шіндлера*). Книга багато ілюстрована, в тому числі й світлинами з життя в Перемишлянах.

Дві цікаві книги про сучасну музику в перекладі з англійської опублікувало в Гданську видавництво *Słowo/obraz terytoria*, на які мою увагу звернув науковець Володимир Пилипович з Перемишля.

Kultura dźwięku: Teksty o muzyce nowoczesnej / wybór i redakcja Christoch Cox, Daniel Wagner, перекл. з англ. колектив авторів. Gdańsk: Wydawnictwo słowo/obraz terytoria 2010. 549 с. (переклад з американського видання 2004 року: *Audio Cultur. Readings in Modern Music*).

Укладачами і редакторами є два американські професори на Відділі Музики в Гемпшир Коледжі (Hampshire Colleg) – професор філософії Крістоф Кокс і композитор Дарієль Вагнер.

Дібрані досить вичерпно тексти по культуру звуку та її розуміння: джерельні тексти, маніфести й коментарі на теми музики ХХ ст. Авторами є видатні філософи, музикологи, соціологи, композитори і письменники. Теоретична частина присвячена розширенню меж музики, новим способам її слухового сприйняття і вплив технічних революцій на музичну творчість. У практичній частині йдеться про найважливіші явища у сучасній музиці: відкритий твір, експериментальна музика, імпровізація, мінімалізм, електронна музика. Серед авторів – Джон Кейдж, Глен Гулд, Умберто Еко, Карлгайнц Штокгаузен та багато ін. Книгу супроводжують хронологія важливіших музичних акцій у сучасній музиці, починаючи з року 1877 р. (винахід фонографу), термінологічний словник, вибрана дискографія та бібліографія, іменний покажчик.

Michał Nyman. *Muzyka eksperymentalna: Cage i po Cage'u* / передмова Brian Eno / перекл. і передмова до польського видання Michał Mendyk. Gdańsk: W-wo słowo/obraz terytoria 2011. 249 с. (англ. книга опублікована 1999 р.).

Англійський автор (1944) поєднує в собі композитора, п'яніста, музичного критика й музиколога (історик музики).

Бібліографічний опис кожної позиції охоплює ім'я автора і назву, для вокальних композицій ще й ім'я автора слів і початкові слова, а також вказується жанр; збірники розписуються, відзначаються видавничі серії. Формальний опис складає загальний обсяг, формат, тираж, а кожну позицію супроводжує ілюстрація титульної сторінки. Відзначаються автографи, дарчі написи, печатки і штампи на окремих примірниках. Всі три томи доповнені різними покажчиками: назв творів і серій, місце видань, видавництва, хронологічний, автографів, печаток і штампів, іменний.

Ірина Савченко. *Українські нотні видання 1917–1923 років у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*: Науковий каталог [=3 історії музичної спадщини України]. Київ 2007. 384 с., 2°.

Лариса Івченко, Ольга Вакульчук. *Українські нотні видання 1923–1934 у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (інструментальна музика)*: Науковий каталог [=3 історії музичної спадщини України]. Київ 2009. 395 с., 2°.

Лариса Івченко, Ірина Бобришева. *Українські нотні видання 1924–1930 у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (вокальна музика)*: Науковий каталог [=3 історії музичної спадщини України]. Київ 2012. 338 с., 2°.

Jerzy Luty. *Jonh Cage: Filizofia muzycznego przypadku*. Wrocław: Wydawnictwo Oświatowe 2011. 284 с.

Філософію Автор вивчав у Вроцлавському університеті і його докторат був присвячений філософським аспектам творчості Джона Кейджа, що стало основою книги. У Вступі наводить дві підставові цитати про виняткове місце музики у духовній культурі людства, які формують основну естетико-філософську суть праці. Це Ніцше: «Музика притемнює (przyciemia) цивілізацію як світло денне племін ляпи», і Станіслава Оссовського: «Потужні емоції, які завдячуємо музичним творам, віддавна оточили музику культом винятковості, визначаючи її місце в історії творчості і в культурному житті народів». Саме під таким кутом зору розглядається творчість Джона Кейджа.

Filizofia muzyki: Studia / red. Krzysztof Guzczalski. Kraków: Musica Iagellonica 2003. 240 с.

Актуальные проблемы изучения церковно-певческого искусства: Наука и практика (к 120-летию кончины Д. В. Разумовского): Сборник статей [=Гимнология, вып. 6]. Москва 2011. 568 с.

Богдан Сюта. *Основи парамузикознавства* ІМФЕ, НМАУ. Київ: Видавничий Дім Дмитра Бурого 2010. 176 с.

Студії музикознавчі [=Наукові збірки ЛНМА ім. М. Лисенка, вип. 30]. Львів 2013

Юрій Ясіновський